

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง "การถอดรหัสของผู้รับสารต่อการเสนอข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยกรณีกรือเซะและตากใบ" เมื่อพิจารณาตามปัญหาคำวิจัยที่ระบุไว้ใน ที่มาและความสำคัญของปัญหา จะพบว่าผู้วิจัยต้องทำการศึกษา 2 ส่วน คือ

1. การวิเคราะห์ตัวบท (Text) ของข่าววิทยุภาคถ่ายทอด
2. การตีความของผู้รับสารในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ต่อการเสนอข่าวปัญหาชายแดนภาคใต้ของรัฐผ่านทางข่าววิทยุภาคถ่ายทอด

ระเบียบวิธีวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดใช้การวิเคราะห์ตัวบท (Textual Analysis) เพื่อวิเคราะห์ตัวบทของข่าววิทยุภาคถ่ายทอดของข่าวชายแดนภาคใต้ และวิเคราะห์ผู้รับสารด้วยวิธีการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อวิเคราะห์การถอดรหัสความหมายของผู้รับสารต่อการเสนอข่าวของรัฐผ่านวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรหลักที่นำมาศึกษาในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ตัวบท (Text) ที่ศึกษา และในส่วนของผู้รับสาร (Audience) โดยแบ่งได้ดังนี้

1. ตัวบท (Text) คือ ข่าววิทยุภาคบังคับถ่ายทอด 2 ช่วง คือ 07.00 - 07.30 น. และ 19.00 - 19.30 น. ซึ่งออกอากาศก่อนหน้าและหลังเหตุการณ์ที่หยิบยกมาศึกษา 30 วัน คือ กรณีกรือเซะ ตั้งแต่วันที่ 28 มีนาคม 2547 ถึง วันที่ 27 พฤษภาคม 2547 กรณีตากใบ ตั้งแต่วันที่ 25 กันยายน 2547 ถึงวันที่ 24 พฤศจิกายน 2547 รวมทั้งหมดของแต่ละกรณีที่น่ามาวิเคราะห์เหตุการณ์ละ 61 วัน โดย ทำการวิเคราะห์เฉพาะข่าวที่เกี่ยวข้องกับปัญหาชายแดนภาคใต้เท่านั้น

สำหรับกลุ่มตัวอย่างของข่าววิทยุภาคบังคับถ่ายทอด ผู้วิจัยได้กำหนดช่วงสถานการณ์ที่สำคัญๆ ในช่วงเวลาที่ต่อเนื่องทั้งก่อนและหลัง 2 เหตุการณ์หลัก คือ เหตุการณ์ยึดมัสยิดกรือเซะ จังหวัดปัตตานีและการเข้าทำร้ายเจ้าหน้าที่ 10 จุด เมื่อวันที่ 28 เมษายน 2547 และเหตุการณ์

ชุมนุมประท้วงที่หน้าสถานีตำรวจภูธรอำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส เมื่อวันที่ 25 ตุลาคม 2547 มาทำการวิเคราะห์ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 3.1 เหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในช่วงปี 2547 – 2548 ที่ทำการวิเคราะห์

ลำดับที่	สถานการณ์	ช่วงเวลา
1.	เหตุการณ์ยึดมัสยิดกรือเซะ จังหวัดปัตตานีและการเข้าทำร้ายเจ้าหน้าที่ 10 จุด	28 เมษายน 2547
2.	การชุมนุมประท้วงที่หน้าสถานีตำรวจภูธรอำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส	25 ตุลาคม 2547

สาเหตุที่เลือกสถานการณ์ลำดับที่ 1 เนื่องจากการปะทะกันระหว่าง คนถือมีดนับร้อยวิ่งเข้าใส่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ก่อนที่จะถูกสังหาร ในวันที่ 28 เมษายน 2547 สร้างความตื่นตระหนก ต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐและประชาชนทั่วไป ให้เกิดความรู้สึกผสมกันระหว่างความไม่เข้าใจการต่อสู้เช่นนี้กับความหวาดกลัวที่คนธรรมดาตั้งแต่อายุต่ำกว่า 20 ปี ถึง 60 ปี ลุกขึ้นมาต่อสู้และยอมตายเพื่อความเชื่อของตัวเองและการบำเพ็ญกุศลศพของชาวบ้านต่อผู้เสียชีวิตเยี่ยงวีรบุรุษที่พลีชีพเพื่อศาสนา

สาเหตุที่เลือกเหตุการณ์ลำดับที่ 2 เนื่องจากระยะเวลาที่เกิดขึ้นของเหตุการณ์ยังไม่ยาวนานเกินไปต่อการรื้อฟื้นความทรงจำของผู้รับสาร เหตุการณ์ดังกล่าวยังสร้างความไม่ไว้วางใจให้มากขึ้นในหมู่ประชาชน เพราะส่วนใหญ่เชื่อว่าผู้ชุมนุมไม่มีอาวุธ ดังนั้นการปราบปรามด้วยกำลังจึงเป็นเรื่องเกินกว่าเหตุ รวมถึงวิธีที่รัฐปฏิบัติต่อผู้ถูกจับกุมจนเสียชีวิตระหว่างการเคลื่อนย้ายไปยังค่ายทหาร เหตุการณ์ดังกล่าวยังส่งผลให้ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับประชาชนให้มีความหวาดระแวงต่อกัน

ในการวิเคราะห์ทั้ง 2 เหตุการณ์ จะนำเหตุการณ์อื่นๆ มาศึกษาประกอบ โดยเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนและหลังเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น 30 วัน

2. ผู้รับสาร (Audience) คือ ประชาชน ที่รับฟังข่าววิทยุภาคบังคับถ่ายทอดทั้ง 2 ช่วงเวลา โดยกำหนดให้เป็นพื้นที่เฉพาะใน 3 จังหวัดภาคใต้ คือ ปัตตานี ยะลา นราธิวาส

การวิจัยครั้งนี้กำหนดกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย เพื่อทำการสนทนากลุ่ม (Focus Group) จำนวน 55 คน โดยผู้รับสารที่ทำการสนทนากลุ่ม จะต้องเป็นผู้ที่รับฟัง ข่าวภาคถ่ายทอดของสถานีวิทยุแห่งประเทศไทย กรมประชาสัมพันธ์

เกณฑ์การแบ่งประเภทของผู้รับสารนี้ อาศัยเกณฑ์ คือ พื้นที่ ที่ทำการศึกษาคือ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ (ปัตตานี ยะลา นราธิวาส) โดยใช้เกณฑ์ความแตกต่างของชาติพันธุ์ การนับถือศาสนา การประกอบอาชีพมาพิจารณา ภายใต้ฐานคติที่เชื่อว่า เกณฑ์ข้างต้นจะมีผลต่อการหล่อหลอมโลกทัศน์ บรรทัดฐาน ค่านิยม วิถีชีวิต ทางสังคม - วัฒนธรรมที่มีความแตกต่างกันแต่ละกลุ่มของสังคม จะขัดเกลา (Socialization) ให้แต่ละบุคคลมีมุมมอง การให้ความหมายทางสังคมแตกต่างกันออกไป ซึ่งส่งต่อการตีความต่อปฏิสัมพันธ์ทางสังคมที่อยู่รอบๆ ตัว โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 3 กลุ่มหลักดังนี้

1. ชาวบ้าน

- ชาวบ้านไทยมุสลิมเชื้อสายมลายู เหตุผลก็คือ กลุ่มผู้รับสารกลุ่มดังกล่าวมีความแตกต่างทั้งเชื้อชาติ ศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต ความเชื่อ ที่แตกต่างจากไปจากกลุ่มคนอื่นๆ ในสังคม เป็นกลุ่มที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากเหตุการณ์ความไม่สงบ ผู้ที่ได้รับผลกระทบในเหตุการณ์ถือว่าเป็น "อุมมะหะห์" หรือ พี่น้องร่วมประชาคมมุสลิม ตามพระคัมภีร์ที่จะถือว่ามุสลิมทุกคนเป็นพี่น้องกัน
- ชาวบ้านชาวไทยพุทธ กลุ่มผู้รับสารกลุ่มนี้ มีวัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต ความเชื่อ เหมือนกับคนส่วนใหญ่ของประเทศและต้องมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันในการใช้ชีวิตประจำวันกับกลุ่มแรก

2. ผู้นำทางความคิด

- กลุ่มผู้นำศาสนา ผู้รับสารกลุ่มนี้ถือเป็นกลุ่มชนชั้นนำของโครงสร้างสังคมมุสลิม คือตัวแทนของนักปราชญ์-ผู้รู้ ผู้มีความเข้าใจอย่างถ่องแท้ในเรื่องศาสนา- การศึกษา มีแบบแผนทางความคิดที่ชัดเจน
- พระสงฆ์ เหตุผลก็คือนักบวชในศาสนาพุทธซึ่งเป็นกลุ่มชนกลุ่มน้อยในพื้นที่ที่จะต้องปฏิสัมพันธ์กับผู้คนที่หลากหลาย อยู่ท่ามกลางความสภาพแวดล้อมที่มีคนส่วนใหญ่นับถือศาสนาต่างไปจากตน
- นักศึกษา กลุ่มผู้รับสารกลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่มีการศึกษา ในสถาบันการศึกษาระดับสูง มีความสนใจในวิชาความรู้ ได้รับข้อมูลในหลายๆ ด้าน
- สื่อมวลชนในพื้นที่ กลุ่มผู้รับสารกลุ่มนี้เป็นผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ มีกระแสข้อมูลข่าวสารหมุนเวียนไปมาอย่างสม่ำเสมอ มีอุปนิสัยช่างซัก - ช่างถาม ติดตามข่าวสารบ้านเมืองอยู่เสมอ

3. เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งรับผิดชอบในพื้นที่

- ทหาร/ตำรวจ เหตุผลก็คือ กลุ่มผู้รับสารกลุ่มนี้ที่ทำหน้าที่ปราบปราม ผู้ก่อความไม่สงบโดยตรง เป็นผู้ที่ต้องปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาอย่างเคร่งครัด ผ่านการอบรมหล่อหลอมที่พิเศษไปจากประชาชนทั่วไป
- เจ้าหน้าที่ปกครอง กลุ่มผู้รับสารกลุ่มนี้ต้องปฏิบัติหน้าที่ตามนโยบายจากรัฐ และยังคงเป็นผู้ที่มีปฏิสัมพันธ์กับประชาชนโดยตรงอีกด้วย

ตารางที่ 3.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสนทนากลุ่มในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

กลุ่มที่	กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา		จังหวัด	จำนวน
1	ชาวบ้าน	ชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายู	ปัตตานี, ยะลา, นราธิวาส	15
		ชาวไทยพุทธ	ปัตตานี	5
2	ผู้นำความคิด	พระสงฆ์	ปัตตานี	5
		ผู้นำศาสนา/โต๊ะอิหม่าม/โต๊ะครู/ อุstad	ปัตตานี, ยะลา	5
		นักศึกษา	ปัตตานี	5
		สื่อมวลชน	ปัตตานี, ยะลา, นราธิวาส	5
3	เจ้าหน้าที่ของรัฐ	ทหาร	ปัตตานี	5
		ตำรวจ	ปัตตานี	5
		เจ้าหน้าที่ปกครอง	ปัตตานี	5
รวม				55 คน

โดยมีรายละเอียดของผู้รับสารที่ทำการศึกษาดังต่อไปนี้

1. ชาวบ้านไทยมุสลิมเชื้อสายมลายู จ.ปัตตานี จำนวน 5 คน เป็นชาวบ้านจาก อ.โคกโพธิ์ จ.ปัตตานี ทำการสนทนากลุ่มเมื่อวันที่ 8 สิงหาคม 2549 เวลา 13.00 – 15.00 น. ประกอบด้วย

- 1.1 นายญา อ.โคกโพธิ์ จ.ปัตตานี
- 1.2 นายหลี อ.โคกโพธิ์ จ.ปัตตานี
- 1.3 นายกอเซ็ง อ.โคกโพธิ์ จ.ปัตตานี
- 1.4 นายเลาะห์ อ.โคกโพธิ์ จ.ปัตตานี
- 1.5 นายอาลี อ.โคกโพธิ์ จ.ปัตตานี

2. ชาวบ้านไทยมุสลิมเชื้อสายมลายู จ.ยะลา จำนวน 5 คน เป็นชาวบ้านจาก อ.เมือง จ.ยะลา ทำการสนทนากลุ่มเมื่อวันที่ 5 กันยายน 2549 เวลา 15.00 – 17.00 น.ประกอบด้วย

- 2.1 นายแข็ง อ.เมือง จ.ยะลา
- 2.2 นายมะ อ.เมือง จ.ยะลา
- 2.3 นายอัส อ.เมือง จ.ยะลา
- 2.4 นายอาลี อ.เมือง จ.ยะลา
- 2.5 นายอันวาร์ อ.เมือง จ.ยะลา

3. ชาวบ้านไทยมุสลิมเชื้อสายมลายู จ.นราธิวาส จำนวน 5 คน ทั้งหมดเป็นญาติ และเป็นเป็นผู้ได้รับผลกระทบจากกรณีตากใบ มาจาก อ.ตากใบและอ.สุไหง โก – ลก จ.นราธิวาส ทำการสนทนากลุ่ม เมื่อวันที่ 15 กรกฎาคม 2549 เวลา 17.30 – 19.30 น.ประกอบด้วย

- 3.1 นางนะ อ.ตากใบ จ.นราธิวาส
- 3.2 นางเซาะ อ.ตากใบ จ.นราธิวาส
- 3.3 นางตา อ.ตากใบ จ.นราธิวาส
- 3.4 นางละ อ.สุไหง – โกลก จ.นราธิวาส
- 3.5 นางไย อ.ตากใบ จ.นราธิวาส

4. ชาวบ้านชาวไทยพุทธ จ.ปัตตานี จำนวน 5 คน เป็นชาวบ้านจาก อ.โคกโพธิ์ จ.ปัตตานี ทำการสนทนากลุ่ม เมื่อวันที่ 7 สิงหาคม 2549 เวลา 13.30 – 15.30 น.ประกอบด้วย

- 4.1 นายอินธรรม ต.มะกรูด ต.โคกโพธิ์ อ.เมือง จ.ปัตตานี
- 4.2 นายเสกสรร ต.มะกรูด ต.โคกโพธิ์ อ.เมือง จ.ปัตตานี
- 4.3 นายเวียง ต.มะกรูด ต.โคกโพธิ์ อ.เมือง จ.ปัตตานี
- 4.4 นายวีระ ต.มะกรูด ต.โคกโพธิ์ อ.เมือง จ.ปัตตานี
- 4.5 นายวินัย ต.มะกรูด ต.โคกโพธิ์ อ.เมือง จ.ปัตตานี

5. พระสงฆ์ จ.ปัตตานี จำนวน 5 คน เป็นพระสังฆาธิการในจังหวัดปัตตานี ทำการสนทนากลุ่ม เมื่อวันที่ 14 กรกฎาคม 2549 เวลา 14.00 – 16.00 น. ประกอบด้วย

- 5.1 พระสุนทรปริยัติวิธาน เจ้าอาวาสวัดราชบุรณะ อ.โคกโพธิ์ จ.ปัตตานี
- 5.2 พระอุดมธรรมคณี เจ้าคณะจังหวัดจังหวัดปัตตานี วัดหลักเมือง อ.เมือง จ.

ปัตตานี

- 5.3 พระสุทธิสมณวัตร เจ้าอาวาสวัดมัจฉลินทวาปีวิหาร อ.หนองจิก จ.ปัตตานี
- 5.4. พระครูพิณิจสมณการ เจ้าอาวาสวัดควนนอก อ.ปะนาเระ จ.ปัตตานี
- 5.5. พระครูนวการโสภณ เจ้าอาวาสวัดมะกรูด อ.โคกโพธิ์ จ.ปัตตานี

6. ผู้นำศาสนาอิสลาม จ.ปัตตานี จำนวน 5 คน เป็นอาจารย์ในวิทยาลัยอิสลามยะลา อ.ยะรัง จ.ปัตตานี ทำการสนทนากลุ่มเมื่อวันที่ 26 กรกฎาคม 2549 เวลา 14.00 – 16.00 น. ประกอบด้วย

- 6.1 นายมุฮัมหมัดดาวูด บิลหะห์มาน
- 6.2 นายอับดุลเลาะ อูมา
- 6.3 นายสุบัญญัติ จีนารงค์
- 6.4 นายมุตตอฟา มาหนะ
- 6.5 นายสามารถ ทองเฝือ

7. นักศึกษาจาก คณะวิทยาการสื่อสาร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี จำนวน 5 คน ทำการสนทนากลุ่มเมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2549 เวลา 18.00 – 20.30 น. ประกอบด้วย

- 7.1 นางสาวสุวิจนา ทิพย์พินิจ สาขานิเทศศาสตร์ ปีที่3
- 7.2 นางสาวปิยวณี กิ่งรักษ์ สาขานิเทศศาสตร์ ปีที่3
- 7.3 นางสาวปทุมวดี นาคพล สาขานิเทศศาสตร์ ปีที่3
- 7.4 นางสาวอารยา นิติภาวะชน สาขานิเทศศาสตร์ ปีที่3
- 7.5 นายแวอาพันธ์ แวสะมา สาขานิเทศศาสตร์ ปีที่3

8. สื่อมวลชน ผู้สื่อข่าวที่ทำงานในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 5 คน ทำการสนทนากลุ่มเมื่อวันที่ 11 สิงหาคม 2549 เวลา 15.00 – 17.30 น. ประกอบด้วย

- 8.1 นายมุฮัมมัดอายุบ ปาทาน ผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์มติชน, บางกอกโพสต์
- 8.2 นางสาวกิ่งอ้อ เล่าฮง ผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ
- 8.3 นายณรรรธาธร เมืองสุข ผู้สื่อข่าวศูนย์ข่าวอิศรา
- 8.4 นางสาวมัทนี จีอนารา ผู้สื่อข่าวศูนย์ข่าวอิศรา
- 8.5 นางสาวตุแหวดานียา มีอริจิง สำนักข่าวอินเตอร์นิวส์

9. เจ้าหน้าที่ทหารที่ปฏิบัติการในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 5 คน ทำการสนทนากลุ่มเมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม 2549 เวลา 19.00 – 21.00 น.ประกอบด้วย

- 9.1 จ.ส.อ. วิชาญ สังกัดกองร้อยอาวุธเบา ค่ายสิรินธร อ.ยะรัง จ.ปัตตานี
- 9.2. สอ.เปรม สังกัดกองร้อยอาวุธเบา ค่ายสิรินธร อ.ยะรัง จ.ปัตตานี
- 9.3. สอ.ธวัช สังกัดกองร้อยอาวุธเบา ค่ายสิรินธร อ.ยะรัง จ.ปัตตานี
- 9.4. พลทหารคมสัน สังกัดกองร้อยอาวุธเบา ค่ายสิรินธร อ.ยะรัง จ.ปัตตานี
- 9.5. จ.ส.อ.วรพงษ์ สังกัดกองพันเฉพาะกิจ ที่ 42

10. เจ้าหน้าที่ตำรวจ ที่ขึ้นตรงกับกองกำกับการตำรวจภูธรจังหวัดยะลา จำนวน 5 คน ทำการสนทนากลุ่มเมื่อวันที่ 2 พฤศจิกายน 2549 เวลา 14.00 – 16.00 น. ประกอบด้วย

- 10.1 พ.ต.ท.ประสิทธิ์ แสงเอี่ยม สภ.อ.ยะหา จ.ยะลา
- 10.2 ร.ต.ท.ศุภนิศัย ชูเชื้อ สภ.อ.ยะหา จ.ยะลา
- 10.3 ร.ต.ต.สุรัตน์ จันทร์จำ สภ.อ.ยะหา จ.ยะลา
- 10.4 ส.ต.ท.ธีระพัฒน์ เจริญฤทธิ์ ชุดเฉพาะกิจคุ้มครองครู จ.ยะลา
- 10.5 ส.ต.ต.มณฑิยา ริงน้อย ชุดเฉพาะกิจคุ้มครองครู จ.ยะลา

11. เจ้าหน้าที่ปกครอง จากศูนย์ดำรงธรรม สำนักงานมหาดไทยส่วนหน้า จ.ยะลา จำนวน 5 คน ทำการสนทนากลุ่มเมื่อวันที่ 4 สิงหาคม 2549 เวลา 14.00 – 16.00 น.ประกอบด้วย

- 11.1 นายสมศักดิ์ คณาคำ หัวหน้าศูนย์ดำรงธรรม
- 11.2 นายอดิศักดิ์ มณีรัตน์ รักษาการฝ่ายความมั่นคง สำนักงานมหาดไทยส่วนหน้า
- 11.3 นายประจวบ แก้วไกร หัวหน้าฝ่ายบริหาร ศูนย์ดำรงธรรม
- 11.4 นายสุรินทร์ ขวัญทอง นักสังคมสงเคราะห์ ศูนย์ดำรงธรรม
- 11.5 นายกล้าวาริช ดอกแก้ว กลุ่มงานความมั่นคง ศูนย์ดำรงธรรม

นอกจากนี้การสัมภาษณ์บุคลากรของสถานีวิทยุแห่งประเทศไทยซึ่งปฏิบัติงานอยู่ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ในฐานะผู้ข้อมูลหลัก (Key Informant) ซึ่งประกอบด้วย

1.นางบัณฑิตา พรหมมาศ ผู้อำนวยการสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดยะลา เมื่อวันที่ 16 ตุลาคม 2549 เวลา 13.00 – 15.00 น.

2. นายदनัย บาเหมสะอิ ผู้สื่อข่าวสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดปัตตานี เมื่อวันที่ 12 ตุลาคม 2549 เวลา 09.30 – 11.30 น.

3. นางสุนิสา รามแก้ว ผู้สื่อข่าวสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดยะลา เมื่อวันที่ 16 ตุลาคม 2549 เวลา 15.30 – 17.30 น.

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดังที่ได้กล่าวในขั้นต้น ผู้วิจัย จะต้องทำการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง 3 ส่วน คือ

1. โครงสร้างการทำงานของผู้สื่อข่าวในพื้นที่ ของสำนักข่าวกรมประชาสัมพันธ์ ปฏิบัติงานในพื้นที่ การเลือกใช้แหล่งข่าว (Source) เพื่อใช้ในการวิเคราะห์การเข้ารหัส (Encoding) และการประกอบสร้างความจริง (Construction of Reality) ในเนื้อหาข่าว โดยใช้วิธีการสังเกตอย่างมีส่วนร่วม (Participatory observation) และไม่มีส่วนร่วม (Non-participatory observation) ด้วยการจดบันทึก

2. การวิเคราะห์ตีความ (Text) ของข่าววิทยุภาคถ่ายทอด โดยมีข้อมูลหลักคือ ไฟล์บันทึกเสียง ข่าวภาคถ่ายทอดของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย กรมประชาสัมพันธ์ ข่าวภาคเช้า (07.00 -07.30 น.) และภาคค่ำ (19.00-19.30 น.) ตั้งแต่วันที่ 28 มีนาคม 2547 ถึงวันที่ 27 พฤษภาคม 2547 และ วันที่ 25 กันยายน 2547 ถึงวันที่ 24 พฤศจิกายน 2547 เหตุการณ์ละ 61 วัน (โดยนับก่อนและหลังเหตุการณ์ละ 30 วัน) ซึ่งได้รับความอนุเคราะห์ไฟล์บันทึกเสียงจากสำนักข่าวกรมประชาสัมพันธ์

3. การถอดรหัสของผู้รับสารในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ต่อการเสนอข่าวเหตุการณ์บุกยึดมัสยิดกรือเซะและการชุมนุมประท้วงหน้า สถานีตำรวจภูธรอำเภอตากใบ ของรัฐ ผ่านทางข่าววิทยุภาคถ่ายทอดด้วย การสนทนากลุ่ม (Focus Group) ของผู้รับสารในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 55 คน โดยผู้รับสารที่ทำการสนทนากลุ่ม จะต้องเป็นผู้ที่รับฟังข่าวภาคถ่ายทอดของ สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย กรมประชาสัมพันธ์

จากนั้นผู้วิจัยจะใช้ข้อมูล การเสนอข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ที่ทำการวิเคราะห์แล้วในแต่ละสถานการณ์สำคัญๆ มาทำการสร้างชุดคำถาม เพื่อใช้ในการสนทนากลุ่ม แล้วจึงจดบันทึกรายละเอียด การสนทนากลุ่มลงในเครื่องบันทึกเสียง รวมถึงการสังเกตอย่าง

ไม่มีส่วนร่วม (Non-participatory observation) และการสัมภาษณ์ผู้รับสารอย่างไม่เป็นทางการ (Informal Interview) ประกอบในการเก็บข้อมูล

3.3 ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยเริ่มทำการเก็บข้อมูลตั้งแต่วันที่ 1 มีนาคม 2549 โดยได้รับความอนุเคราะห์ให้พลับบันที่รายการข่าวภาคบังคับ จากสำนักข่าวกรมประชาสัมพันธ์และเริ่มทำการถอดความและวิเคราะห์ข้อมูล พร้อมไปกับการเตรียมตัวลงพื้นที่เก็บข้อมูลผู้รับสารในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ รวบรวมเดือนเมษายน โดยทำการประสานงานกับผู้สื่อข่าวในพื้นที่ ประชาสัมพันธ์จังหวัด แกนนำภาคประชาสังคมและนักวิชาการในพื้นที่ เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพพื้นที่ สังคมและวัฒนธรรม ในจังหวัดปัตตานี ยะลาและนราธิวาส ผู้วิจัยเริ่มทำการสนทนากลุ่มครั้งแรกราวปลายเดือนมิถุนายน 2549 และทยอยเก็บข้อมูลผู้รับสารเรื่อยมา โดยบางครั้งต้องเลื่อนการนัดหมายเนื่องจากเกิดเหตุการณ์ความรุนแรงในพื้นที่ จนกระทั่งเก็บข้อมูลผู้รับสารกลุ่มสุดท้ายเสร็จสิ้นในกลางเดือน พฤศจิกายน 2549 รวมระยะเวลาเก็บข้อมูลเป็นเวลา 8 เดือน

3.4 ข้อจำกัดในการวิจัย

1. ในการสนทนากลุ่มแม้จะได้รับความร่วมมืออย่างดีจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลก็ตาม แต่ก็พบว่ามีความหวาดระแวงต่อผู้วิจัยซึ่งคนแปลกหน้าเป็นอย่างมาก ซึ่งแต่ละกลุ่มผู้วิจัยต้องใช้ความพยายามในการติดต่อหลายครั้ง โดยบางกลุ่มโดยเฉพาะกลุ่มชาวบ้านได้ร้องขอต่อผู้วิจัยไม่ให้นำชื่อจริง บรรจุลงในงานรายงานการวิจัย ขณะที่กลุ่มเจ้าหน้าที่ทหารซึ่งเป็นกลุ่มทหารชั้นผู้น้อยไม่มั่นใจว่าการเปิดเผยชื่อจะส่งผลต่อดีต่อตนเองในอนาคต จึงขอสงวนนามสกุลจริง ในรายงานการวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยจะใช้นามสมมติสำหรับกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ซึ่งเป็นกลุ่มชาวบ้านไทยพุทธและไทยมลายุมุสลิม ส่วนกลุ่มเจ้าหน้าที่ทหารจะนำเสนอเฉพาะชื่อโดยสงวนนามสกุลเอาไว้ ส่วนกลุ่มผู้ให้ข้อมูลกลุ่มอื่นๆ สามารถใช้ชื่อและนามสกุลจริงตามปกติ

2. เนื่องจากกลุ่มอย่างที่ศึกษา มีการกระจายตัวของแต่ละกลุ่มอยู่ในหลายพื้นที่ หลายจังหวัด ผู้วิจัยจึงต้องใช้เวลามากในการสรรหาผู้ร่วมสนทนากลุ่มซึ่งยินยอมให้ความร่วมมือ ขณะที่บางกลุ่มก็มีภารกิจมาก เช่น กลุ่มเจ้าหน้าที่ตำรวจ จนต้องนัดหมายหลายครั้ง บางกลุ่มโดยเฉพาะกลุ่มชาวบ้านจะต้องให้บุคคลผู้เป็นคนที่ชาวบ้านไว้เนื้อเชื่อใจ พาผู้วิจัยไปแนะนำตัวเพื่อให้เกิดความคุ้นเคยระดับหนึ่งก่อน แล้วจึงสามารถหาเวลานัดหมายเพื่อทำการสนทนากลุ่มได้

3. ช่วงเวลาที่ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลเกิดเหตุความรุนแรงกระจายในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้บ่อยครั้ง ทำให้เกิดความภาวะความไม่ไว้วางใจต่อคนแปลกหน้าซึ่งเข้ามาในพื้นที่สูงมาก ส่งผลให้ผู้วิจัยไม่สามารถที่จะเข้าไปตรวจสอบข้อมูลซ้ำกับผู้ให้ข้อมูลได้อย่างครบถ้วน เนื่องจากผู้ให้ข้อมูลไม่สะดวกใจต่อการไปมาหาสู่บ่อยครั้งของผู้วิจัย ซึ่งเป็นคนแปลกหน้าของชุมชนที่จะต้องเข้า - ออกในพื้นที่ในระยะเวลาต่างๆ บางครั้งในพื้นที่ๆ มีความเสี่ยงสูงทั้งในพื้นที่และระหว่างการเดินทาง บางครั้งผู้วิจัยไม่สามารถที่จะเดินทางเข้าพื้นที่คนเดียวได้ เช่น อ.ตากใบ จ.นราธิวาส ซึ่งต้องอาศัยผู้ประสานงานในพื้นที่เป็นคนช่วยเหลือ

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้แบ่งการวิเคราะห์ เป็น 3 ส่วน ตามลำดับการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ

1. การวิเคราะห์ตัวบท (Text) ของข่าววิทยุภาคถ่ายทอด ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ส่วนคือ
 - 1) การวิเคราะห์รูปแบบการนำเสนอ (Format) ของข่าววิทยุภาคถ่ายทอดด้วยการวิเคราะห์โครงสร้าง (Structure) โดยรวมของข่าววิทยุภาคถ่ายทอด ที่มีรูปแบบและเนื้อหาในกระบวนการสร้างความหมายบรรจุอยู่ ประกอบด้วย คุณสมบัติของสื่อ ช่วงเวลาในการออกอากาศและรูปแบบของการเปิด คั่นและปิดรายการ เพื่อทำความเข้าใจว่า ภายใต้โครงสร้างหรือรูปแบบนำเสนอ (format) ดังกล่าวถูกประกอบสร้าง (Construct) ขึ้นมาได้อย่างไร เพื่อให้การนำเสนอดูน่าเชื่อถือ
 - 2) การวิเคราะห์กระบวนการสร้างความหมาย ด้วยการตรวจสอบการทำงานของกลไกข่าวภาคถ่ายทอด ในการสร้างความหมาย ของการสร้างความชอบธรรมของรัฐ โดยหยิบยกเหตุการณ์สำคัญๆ จากตัวบทของข่าว มาทำการวิเคราะห์เพื่อให้เห็นภาพบริบทของเหตุการณ์จริงอย่างชัดเจน วิเคราะห์ตัวบท (Text) ของข่าวภาคถ่ายทอดทั้ง 2 ช่วง โดยจะคัดเลือกวิเคราะห์เฉพาะรายงานข่าวที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ชายแดนภาคใต้ที่สำคัญๆ คือ เหตุการณ์ยึดมัสยิดกรือเซะ จังหวัดปัตตานี และการเข้าทำร้ายเจ้าหน้าที่ 10 จุด เมื่อวันที่ 28 เมษายน 2547 และเหตุการณ์ชุมนุมประท้วงที่หน้าสถานีตำรวจภูธรอำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส เมื่อวันที่ 25 ตุลาคม 2547 แล้วทำการเปรียบเทียบข้อเท็จจริงกับแหล่งข่าวอื่นๆ คือข้อมูลจากหนังสือพิมพ์มติชนว่า ความหมายที่แสดงผ่านตัวบทได้สะท้อนการสร้างควมธรรมให้กับรัฐผ่านสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยทำงานอย่างไร

- 3) การวิเคราะห์กระบวนการประกอบสร้างความหมายของข่าว ด้วยเข้าไปสังเกตวิธีการทำงานของผู้สื่อข่าวสำนักข่าวกรมประชาสัมพันธ์ในพื้นที่ด้วย เพื่อศึกษากระบวนการทำงานข่าวว่า ความจริงในข่าว ถูกประกอบสร้าง (Construct) ขึ้นมาได้อย่างไร ทั้งในประเด็นของโครงสร้างการทำงาน จุดยืนทางความคิดต่อเหตุการณ์ที่หยิบยกขึ้นมาศึกษา กระบวนการคัดเลือกข่าว สัดส่วนของข่าว มีประเด็นใดบ้างที่ถูกคัดสรรและถูกตัดทอนออกไป โดยอาศัยข้อมูลที่ได้จากการสังเกตอย่างมีส่วนร่วม (Participatory observation) และไม่มีส่วนร่วม (Non-participatory observation)
- 4) วิเคราะห์การแย่งชิง "พื้นที่" ทางความคิดเพื่อดึงของมวลชน ให้กลับมาเห็นพ้องในการสร้างความชอบธรรมของรัฐ ในการจัดการปัญหาชายแดนภาคใต้ โดยวิเคราะห์จากเนื้อหา ในการให้พื้นที่ต่อมวลชน จากการเลือกใช้แหล่งข่าว สมดุลของการนำเสนอ รวมถึงช่องทางสำหรับการตอบโต้ (Subvert) จากผู้ได้รับผลกระทบ ในแต่ละกรณี

2. การวิเคราะห์กระบวนการถอดรหัสของผู้รับสาร ข่าวทั้งหมดที่ผ่านการวิเคราะห์แล้วนำมาจัดลำดับเป็นชุดคำถามแล้ว เพื่อใช้ในการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ทำการสนทนากลุ่ม ตามที่ได้กำหนดไว้ในข้างต้น ค่อยๆ ถามคำถามที่เป็นเรื่องใกล้ตัวแล้วนำไปสู่คำถามที่ใหญ่และยากขึ้น

ในการสนทนากลุ่มผู้วิจัยจะใช้การรื้อฟื้นความทรงจำของผู้รับสารเกี่ยวกับกรณีกรือเซะ และตากใบโดยต้องยอมรับว่าเหตุการณ์ทั้ง 2 ได้ผ่านไปช่วงระยะเวลาหนึ่ง ผลที่อาจเกิดขึ้นคือ ความคลาดเคลื่อนของข้อมูลที่เกิดจากความลบล้างของความจำ การสะสมข้อมูลอื่นๆ ตามกาลเวลาที่ผ่านไปแต่เนื่องจากทั้ง 2 เหตุการณ์มีความสำคัญต่อการศึกษาและทำความเข้าใจสถานการณ์ชายแดนภาคใต้ที่รัฐนำเสนอผ่านสื่ออย่างมาก ผู้วิจัยต้องการการตีความของผู้รับสารที่ใกล้เคียงกับช่วงเวลานั้นมากที่สุด ดังนั้นการตีความอาจเกิดความคลาดเคลื่อนได้เนื่องจากเวลาที่ผ่านไปจากเดิม

จากนั้นนำข้อมูลที่ได้จากบันทึกในการสนทนากลุ่ม มาวิเคราะห์เพื่อแยกแยะคุณลักษณะผู้รับสาร แต่ละประเภทมีการตีความการนำเสนอข่าวของรัฐ ต่อกรณีปัญหาชายแดนภาคใต้อย่างไร นำเอาข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์ในภาพรวมอีกครั้ง เพื่อหาข้อสรุปว่ารัฐได้ใช้สถานะ

วิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย กรมประชาสัมพันธ์ ในการเสนอข่าวเพื่อสร้างความชอบธรรม
ของรัฐ กรณีปัญหาชายแดนภาคใต้อย่างไรและผู้รับสารที่รับฟังสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่ง
ประเทศไทยมีการตีความอย่างไรต่อการเสนอข่าวดังกล่าว

3.6 การนำเสนอข้อมูล

ในการนำเสนอผู้วิจัย จะนำข้อมูลที่ได้รับ มานำเสนอด้วยการเขียนอธิบายในเชิงพรรณนา
วิเคราะห์ (Descriptive Analysis) โดยเรียงลำดับดังนี้

บทที่ 4 ปุ่มหลังและสภาพเหตุการณ์

บทที่ 5 การทำงานขององค์กรและรูปแบบการนำเสนอของสถานีวิทยุแห่งประเทศไทยใน

พื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

บทที่ 6 กลไกของวิทยุภาคถ่ายทอดในการสร้างความธรรมให้แก่รัฐ กรณีกรือเซะ – ตากใบ

บทที่ 7 การวิเคราะห์การถอดรหัสสารของผู้รับสาร

บทที่ 8 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ